

BẢN TIN

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

SỐ 18.2024

TIN TỨC SỰ KIỆN

01

Startup Wheel 2024 - Bộ phóng vững chắc cho doanh nghiệp khởi nghiệp tại Việt Nam và Đông Nam Á

02

BK Holdings - Mô hình doanh nghiệp đầu tiên từ nghiên cứu của các trường đại học

03

Startup MindX tiếp tục thu hút vốn đầu tư

04

Đại học khởi nghiệp là trung tâm của hệ sinh thái đổi mới sáng tạo

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

05

Thúc đẩy những sáng kiến khởi nghiệp xanh

06

10 năm tăng trưởng của hệ sinh thái khởi nghiệp Ấn Độ

XU HƯỚNG CÔNG NGHỆ

07

Kinh nghiệm tổ chức dịch vụ đổi ắc quy sáng tạo của Nio - Công ty xe điện Trung Quốc

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (024) 38262718

STARTUP WHEEL 2024 - BỆ PHÓNG VỮNG CHẮC CHO DOANH NGHIỆP KHỞI NGHIỆP TẠI VIỆT NAM VÀ ĐÔNG NAM Á

Startup Wheel đã trở thành một trong những sự kiện khởi nghiệp uy tín tại Việt Nam và khu vực Đông Nam Á, đồng thời, là nơi tụ hội của các doanh nhân tương lai trẻ đầy đam mê và sáng tạo.

Được tổ chức lần đầu tiên vào năm 2013 bởi Trung tâm Hỗ trợ Thanh niên Khởi nghiệp (BSSC), cùng với sự đồng hành của Hội Doanh nhân Trẻ thành phố Hồ Chí Minh (YBA) và Công ty Cổ phần Xúc tiến Đầu tư và Hỗ trợ Doanh nghiệp IBP, hằng năm, Startup Wheel thu hút sự tham gia của hàng ngàn startup từ khắp nơi trên thế giới.

Startup Wheel được coi là “cửa ngõ”, tạo điều kiện cho các tập đoàn, doanh nghiệp lớn thực hiện các bước đi chiến lược để tìm hiểu và khai phá “Vùng đất của đổi mới sáng tạo”, hỗ trợ startup Việt

vươn mình ra thế giới cũng như startup quốc tế tìm hiểu về thị trường Việt Nam.

Là nơi hội tụ các nhân tố trong Hệ sinh thái Khởi nghiệp Việt Nam và khu vực được giới chuyên môn đánh giá là đa dạng và đầy đủ dành cho startup ở tất cả giai đoạn, Startup Wheel 2024 hứa hẹn sẽ trở thành một sân chơi bùng nổ để các startup tìm kiếm và thực hiện việc phát triển, tối ưu nguồn lực của doanh nghiệp.

Các startup tham gia sự kiện năm nay sẽ nhận được nhiều quyền lợi hấp dẫn, bao gồm:

- Đối tác đồng hành: Startup Wheel ghi nhận trung bình mỗi năm có 2.000 dự án tham gia với đa dạng các lĩnh vực/ngành nghề với đầy đủ các mô hình B2B, B2C... Chương trình đón các startup từ +43 quốc gia trên 5 châu lục, mô hình khởi nghiệp đa dạng, công nghệ tiên tiến giúp các startup trong quá trình tham gia có thể học hỏi kinh nghiệm lẫn nhau và đi đến những cái “bắt tay” đầy triển vọng cho tương lai.

- Đào tạo chuyên sâu, Mentor 1:1: ở giai đoạn Sơ tuyển, dự án Startup Wheel nhận đánh giá từ Hội đồng Chuyên gia, cho ra những hướng thay đổi hoặc ưu điểm mà bạn cần tập trung vào cho giai đoạn kế tiếp. Qua từng vòng, các dự án tham gia sẽ được gọt giũa và tinh chỉnh để tỏa sáng trên Sân khấu riêng của mình vào InnoEx 2024 - Sự kiện quốc tế thúc đẩy hoạt động đổi mới và tăng trưởng cho cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam và khu vực.

- Live pitch - kêu gọi vốn và thuyết phục nhà đầu tư: cơ hội nhận đầu tư và phát triển thị trường cho sản phẩm khi Startup Wheel là điểm đến của các Nhà đầu tư thiên thần, Quỹ đầu tư mạo hiểm uy tín trong nước và quốc tế. Tổng số vốn đầu tư được công bố qua các mùa lên đến hơn 20 triệu USD.

- Đối tác, khách hàng tiềm năng: thay vì tốn nguồn lực để thu thập những feedback chân thật thì đến với Startup Wheel, startup sẽ dễ dàng có được từ hơn 30 nghìn lượt khách tham dự buổi giới thiệu, trưng bày sản phẩm tại InnoEx 2024 với đa dạng các đối tượng sinh viên, người đi làm, doanh nhân...

- Truyền thông dự án/sản phẩm: các dự án sẽ

được truyền thông trên các kênh chính thức của BSSC cùng hơn 100 đơn vị truyền thông báo đài Việt Nam và quốc tế đưa tin về chương trình suốt hành trình 6 tháng diễn ra.

- Ưu đãi các tiện ích/dịch vụ hỗ trợ: sau Startup Wheel, BSSC cam kết đồng hành cùng các thí sinh tham dự trên suốt hành trình phát triển sau này của Dự án, với các ưu đãi riêng dành cho thí sinh các năm như hỗ trợ chi phí đặt văn phòng tại không gian làm việc chung của BSSC (Co-working space), hưởng mức lãi suất ưu đãi 0,7% khi vay vốn tại Nguồn Quỹ Hỗ trợ Thanh niên Khởi nghiệp, tham gia miễn phí các khóa đào tạo, chương trình Workshop của BSSC cùng các đối tác đồng hành, tạo cơ hội kết nối đầu tư, tìm đối tác đồng hành...

- Giải thưởng tiền mặt và hỗ trợ xúc tiến thương mại: Cơ hội nhận giải thưởng tiền mặt và các tiện ích hỗ trợ. Các dự án tham dự sẽ được ưu tiên tham gia các hoạt động trong chuỗi chương trình để kết nối đầu tư, xúc tiến thương mại, giao lưu kết nối.../.

Hơn cả một cuộc thi, Startup Wheel đã trở thành bộ phận vững chãi và là “trạm tiếp nhiên liệu” dành cho cộng đồng và dẫn chứng minh được cuộc thi là yếu tố cần thiết và quan trọng để phát triển và tạo ra những cú “hích” mới cho hệ sinh thái doanh nghiệp và đổi mới sáng tạo tại Việt Nam nói riêng và khu vực Đông Nam Á nói chung.

BK HOLDINGS - MÔ HÌNH DOANH NGHIỆP ĐẦU TIÊN TỪ NGHIÊN CỨU CỦA CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC

Ngày 28/05/2024, tại Không gian Sáng tạo số HUST Digital Hub của Đại học Bách khoa Hà Nội đã diễn ra buổi hội thảo chia sẻ về chủ đề “University Technology Commercialization: Pathways and Challenges” (Thương mại hóa công nghệ đại học: Con đường và thách thức).

Năm 2008, Bộ Giáo dục và Đào tạo đồng ý cho Đại học Bách Khoa Hà Nội thành lập mô hình hệ thống doanh nghiệp sáng tạo BK Holdings, tiên phong trở thành mô hình doanh nghiệp đầu tiên thành lập trong một trường đại học ở Việt Nam.

Phát biểu tại hội thảo, ông Phạm Tuấn Hiệp - Giám đốc Quỹ đầu tư BK Fund tự hào chia sẻ về truyền thống khởi nghiệp của Đại học Bách khoa Hà Nội cũng như cách Đại học Bách khoa Hà Nội nói chung và Quỹ khởi nghiệp Sáng tạo giúp đỡ những dự án khởi nghiệp của sinh viên trong trường.

Ông Phạm Tuấn Hiệp bày tỏ mong muốn hình thành hệ thống Đổi mới sáng tạo, đồng thời, nhấn mạnh Đại học Bách Khoa Hà Nội vẫn đang ở giai đoạn đầu và vẫn đang kết nối những mắt xích rời rạc để hình thành các đơn vị chuyên trách, đưa các chủ trương của ban giám hiệu vào thực tế”. Ngoài ra, ông Hiệp chia sẻ: “Các nhóm nghiên cứu trong trường đại học là những người xuất sắc, tài năng và có khả năng sáng tạo tri thức rất tốt. Tuy nhiên, họ cần thêm những người mang hơi thở thị trường, mang lại thách thức và cùng đồng hành với họ, vì tự bản thân họ startup thì rất lẻ loi”.

BK Holdings là một phần của hệ thống Đổi mới sáng tạo Bách khoa Hà Nội do các cựu sinh viên thành lập, với nhiệm vụ đồng hành cùng các nhóm nghiên cứu ngay từ giai đoạn “ươm tạo”, cùng với sứ mệnh để mua bán, thương mại hóa công nghệ và cùng tham gia xây dựng chính sách về lĩnh vực này.

Một trong những trách nhiệm của BK Holdings là hỗ trợ thành lập các công ty Spin-off - công ty được

tạo ra từ kết quả nghiên cứu và công nghệ, hoặc sáng kiến của trường đại học hoặc viện nghiên cứu.

Trong thời gian vừa qua, BK Holdings đã cùng tham gia với Ban Khoa học - Công nghệ, Đại học Bách khoa Hà Nội và các tác giả để hình thành 3 công ty Spin-off bao gồm Advanced Carbon Technology Corporation, Công ty cổ phần công nghệ lưu điện khối lớn BK và DTP Battcom. Bên cạnh đó, có thể kể đến Chương trình ươm tạo đưa sáng chế ra thị trường đầu tiên tại Việt Nam Lab2Market, được tổ chức bởi BK Holdings và đồng tổ chức bởi Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo Quốc gia (NSSC), Chương trình hỗ trợ khởi nghiệp Thụy Sĩ (Swiss EP) và Quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo Bách khoa Hà Nội (BK Fund).

Cũng tại hội thảo, ông Phạm Tuấn Hiệp đã đưa ra các yếu tố đảm bảo thành công cho các Trung tâm Đổi mới sáng tạo trong các trường đại học, bao gồm: *Một là*, cam kết dài hạn của lãnh đạo nhà trường trong thực hiện sứ mệnh thứ 3 - khởi nghiệp, chuyển giao công nghệ/dịch vụ; *Hai là*, số lượng nghiên cứu và chất lượng của các nghiên cứu của nhà trường; *Ba là*, chính sách rõ ràng cho tác giả đối với các kết quả nghiên cứu: về sở hữu, tự chủ, chia sẻ lợi nhuận, hỗ trợ phát triển; *Bốn là*, nhà trường đầu tư tài chính và cơ sở vật chất cho Trung tâm Đổi mới Sáng tạo trong giai đoạn ban đầu; *Năm là*, tăng tự chủ cho Trung tâm Đổi mới Sáng tạo để chủ động kết nối, hợp tác, đầu tư; *Sáu là*, nhân sự phù hợp gắn bó với Trung tâm Đổi mới Sáng tạo: các Entrepreneur (người lập nghiệp)/.

STARTUP GIÁO DỤC MINDX TIẾP TỤC THU HÚT VỐN ĐẦU TƯ

MindX - startup chuyên đào tạo kỹ năng công nghệ, lập trình cho người Việt ở nhiều lứa tuổi, đã chứng tỏ tiềm năng và uy tín khi tiếp tục nhận được khoản đầu tư 15 triệu USD từ vòng tài trợ series B do quỹ đầu tư Kaizenvest của Singapore dẫn dắt.

MindX do Tùng Nguyễn, Hà Nguyễn, và Huy Nguyễn sáng lập vào năm 2015 tại Hà Nội, là một trong những startup tiên phong tại Đông Nam Á cung cấp chương trình tiếp cận lập trình máy tính toàn diện cho học sinh từ lớp 1 đến lớp 12 với lộ trình kéo dài 5 - 10 năm. Dự án hiện có cơ sở tại nhiều thành phố, kết hợp với hình thức đào tạo qua các lớp học online về công nghệ và lập trình, như lập trình blockchain, phân tích dữ liệu, thiết kế UI-UX, kiểm thử phần mềm.

Trước đó MindX từng rót vốn vào nhiều startup có tiếng trong lĩnh vực edtech, trong đó có siêu kỳ lân Byju's và kỳ lân upGrad, hệ thống trung tâm tiếng Anh Yola, v.v. Các nhà đầu tư tham gia vào vòng này còn có tập đoàn giáo dục Thái Lan Aksorn, tập đoàn nhân sự hàng đầu Nhật Bản Mynavi và Wavemaker Partners - quỹ đầu tư mạo hiểm từng dẫn dắt vòng series A của MindX.

Hệ sinh thái khởi nghiệp của MindX bao gồm giáo dục, kết nối việc làm và không gian khởi nghiệp, trong đó giáo dục là mảng kinh doanh cốt lõi. Đến nay, hơn 35.000 học viên đã tốt nghiệp từ MindX, hiện đang sống và làm việc tại gần 20 quốc gia như Mỹ, Anh, Nhật Bản, Singapore và Úc.

Ông Nguyễn Thanh Tùng, đồng sáng lập kiêm CEO của MindX chia sẻ: "Ước mơ của chúng tôi là tạo ra những "Thung lũng Silicon" thu nhỏ trên khắp đất nước Việt Nam, để ai ai cũng có thể tạo ra những sản phẩm công nghệ tuyệt vời. Không chỉ là không gian vật lý để người học được thỏa sức sáng tạo, mà còn là tinh thần khởi nghiệp, dám thử thách, dám đối

diện với thất bại. Tinh thần này được thể hiện trong mọi hoạt động của MindX từ thiết kế khóa học đến trải nghiệm khách hàng".

Sandeep Aneja, nhà sáng lập và đối tác điều hành của Kaizenvest đánh giá nhu cầu học công nghệ tại Việt Nam nói riêng và Đông Nam Á nói chung ngày càng tăng. Ông nhấn mạnh, "MindX đang ở một vị thế khá thuận lợi để dẫn đầu thị trường giáo dục công nghệ tại Việt Nam. Chúng tôi rất vui được đồng hành với đội ngũ sáng lập bởi họ liên tục tạo ra những sản phẩm giáo dục chất lượng. Chúng tôi cũng tin rằng khoản đầu tư này tương xứng với tiềm năng của thị trường và là minh chứng cho niềm tin của chúng tôi về nhu cầu học công nghệ ngày càng tăng ở Đông Nam Á".

Trước đó, tháng 11/2021, MindX từng huy động thành công 3 triệu USD tại vòng vốn Series A. Từ đó đến nay, quy mô của MindX tăng trưởng gấp 3 lần với 32 cơ sở khắp Việt Nam cùng phạm vi đào tạo từ lập trình, blockchain, phân tích dữ liệu, thiết kế giao diện web UI-UX cho đến kiểm thử phần mềm.

Với nguồn vốn này, startup giáo dục cho biết sẽ mở rộng quy mô cũng như danh mục sản phẩm, dịch vụ, tối ưu trải nghiệm người dùng, hệ thống dữ liệu. Hiện, MindX đã thiết lập mạng lưới đối tác với hơn 200 doanh nghiệp ở Singapore, Australia, Thái Lan... cho phép thế giới tiếp cận với lực lượng lao động số chất lượng cao từ Việt Nam. Công ty cũng đặt mục tiêu sẽ kết nối nhân sự công nghệ Việt Nam với nhà tuyển dụng ở nhiều quốc gia khác, trong đó có Mỹ và châu Âu./.

ĐẠI HỌC KHỞI NGHIỆP LÀ TRUNG TÂM CỦA HỆ SINH THÁI ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Xây dựng đại học khởi nghiệp sáng tạo (KNST) không chỉ tạo động lực cho sinh viên nhà trường mà còn có thể trở thành một “điểm đến” của các trường đại học trong nền kinh tế chia sẻ. Các trường đại học phải trở thành trung tâm của hệ sinh thái KNST thông qua sự hợp tác tích cực giữa giáo dục, khoa học và kinh doanh thương mại.

Đổi mới sáng tạo đang trở thành yếu tố quyết định đối với năng lực cạnh tranh của các trường đại học trong nước và trên thế giới. Đây cũng được coi là tiêu chí để đánh giá sự phát triển bền vững của mỗi quốc gia. Cho đến nay, khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo (KH&ĐT) được Đảng, Nhà nước xác định là động lực, đột phá chiến lược cho sự phát triển kinh tế-xã hội của đất nước. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng khẳng định, coi KH&ĐT là một trong các đột phá chiến lược quan trọng nhất tiến tới phát triển nhanh, bền vững.

Trong hệ thống ĐMST của quốc gia, các trường đại học luôn đóng vai trò là trụ cột, tiên phong đi đầu thông qua các sứ mệnh cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao, thúc đẩy bộ khoa học - kỹ thuật, đẩy mạnh chuyển giao tri thức, ứng dụng công nghệ mới, tăng cường khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo...

Quốc hội và Chính phủ rất nỗ lực trong việc thể chế hóa chủ trương của Đảng thành các chính sách, pháp luật cụ thể nhằm xây dựng hành lang pháp lý thúc đẩy các hoạt động khoa học, công nghệ và ĐMST trong các trường đại học, viện nghiên cứu, ... Đặc biệt, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành nhiều đề án để hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp như Đề án 844 “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST quốc gia đến năm 2025”, Đề án 1665 “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025”, Chương trình 897 “Hỗ trợ Thanh niên khởi nghiệp giai đoạn 2022-2030”...

Tại Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 01/11/2012 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về phát triển khoa học và công nghệ phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế đã đề ra quan điểm “Phát triển và ứng dụng khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là một trong những động lực quan trọng nhất để phát triển kinh tế-xã hội và bảo vệ Tổ quốc; là một nội dung cần được ưu tiên tập trung đầu tư trước một bước trong hoạt động của các ngành, các cấp. Sự lãnh đạo của Đảng, năng lực quản lý của Nhà nước và tài năng, tâm huyết của đội ngũ cán bộ khoa học và công nghệ đóng vai trò quyết định thành công của sự nghiệp phát triển khoa học và công nghệ”.

Trong diễn đàn Đổi mới Sáng tạo Quốc gia 2024 nhằm thực hiện Chiến lược phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đến năm 2030 của Đại học Quốc gia Hà Nội, Thứ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) Hoàng Minh Sơn cho biết: “Cùng với sự tiến bộ về nền tảng KH&ĐT của Việt Nam và trước sức ép thay đổi nhanh chóng của thế giới trong cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, hiện đã có sự chuyển biến trong tư duy, hành động từ những nhà hoạch định chính sách tới đội ngũ quản lý giáo dục, giảng viên, nhà khoa học, cộng đồng.

Bộ GD&ĐT đang xây dựng Bộ tiêu chí đánh giá cơ sở giáo dục đại học khởi nghiệp, ĐMST bao gồm: Cơ chế, chính sách, công tác quản lý, phát triển đội

ngũ chuyên trách, thúc đẩy khởi nghiệp, ĐMST gắn với hoạt động KHCN, đào tạo, kết nối các nguồn lực trong và ngoài trường... tạo ra môi trường thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp, ĐMST trong giảng viên, sinh viên.

Với những chính sách và hướng đi phù hợp trong quá trình xây dựng đại học ĐMST sẽ giúp giải phóng sức sáng tạo to lớn của đội ngũ cán bộ, giảng viên, phát huy nguồn trí tuệ và tâm huyết của đội ngũ nhà khoa học để tạo thành sức mạnh và năng lượng cho phát triển, đặc biệt là trong khoa học, công nghệ và ĐMST.

Bên cạnh đó, Thứ trưởng Bộ GD&ĐT Hoàng Minh Sơn cũng nhấn mạnh: “Để hình thành và phát triển các đại học định hướng nghiên cứu và ĐMST, để giáo dục đào tạo và KHCN trở thành quốc sách hàng đầu, dẫn dắt sự phát triển quốc gia như kỳ vọng của Đảng, Nhà nước cần tiếp tục rà soát, hoàn thiện các chiến lược về GD&ĐT, phát triển nguồn nhân lực quốc gia phù hợp với yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa; tăng cường nguồn lực đầu tư cho các hoạt

động KHCN&ĐMST và hỗ trợ khởi nghiệp theo hướng có trọng tâm, trọng điểm; kiến tạo môi trường thúc đẩy KHCN&ĐMST trong trường đại học; các trường đại học cần phải thể hiện vai trò tiên phong thực hiện sứ mệnh ĐMST và khởi nghiệp”.

Tới đây, việc sửa đổi toàn diện Luật Khoa học và Công nghệ sẽ được xem xét tổng thể những vấn đề nêu trên, đồng thời phải đón bắt được những xu hướng đổi mới giáo dục đại học của thế giới, trong đó có đại học định hướng nghiên cứu, đổi mới sáng tạo ở Việt Nam, đại học khởi nghiệp, chú trọng tinh thần, năng lực ĐMST và khởi nghiệp người học, xây dựng một thể hệ doanh nhân, doanh nghiệp mới làm chủ và tự cường. Do đó, có thể khẳng định rằng, việc thúc đẩy đổi mới sáng tạo trong giảng dạy, nghiên cứu và khởi nghiệp, kiến tạo một hệ sinh thái đổi mới sáng tạo trên nền tảng đại học thông minh là xu hướng mới tất yếu, phù hợp với bối cảnh phát triển mới của giáo dục đại học trong thời kỳ cách mạng công nghiệp 4.0 và là hướng đi bền vững cho các trường đại học hiện nay./.

THÚC ĐẨY NHỮNG SÁNG KIẾN KHỞI NGHIỆP XANH

Khi biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường là thách thức lớn của nhân loại, thì việc tìm kiếm những giải pháp công nghệ những mô hình kinh doanh theo hướng xanh hóa, bảo vệ môi trường thúc đẩy sự phát triển bền vững đang được nhiều quốc gia quan tâm. Ở Việt Nam, khởi nghiệp xanh còn khá mới mẻ nhưng nhiều tín hiệu cho thấy xu hướng người dùng Việt chi tiêu nhiều hơn cho sản phẩm xanh, tạo ra tiềm năng lớn cho các startup xây dựng mô hình kinh doanh bền vững.

Chuyện những người trong cuộc

Ngày nay, khởi nghiệp xanh đã thu hút sự chú ý và quan tâm của cộng đồng khởi nghiệp, trước hết là ở quá trình nhìn nhận những tác động tích cực từ xu hướng này.

Anh Nguyễn Khắc Long, Giám đốc Công ty TNHH Ánh Dương Kinh Bắc chia sẻ: “Qua tìm hiểu thị trường cả trong nước lẫn ngoài nước cho thấy xu hướng hiện nay là ưa dùng các sản phẩm từ thiên nhiên, cá nhân mình nghĩ sớm muộn gì thì tất cả các

nước cũng sẽ theo xu hướng đó”.

Nguyễn Hoàng Thảo, người sáng lập nhóm Cộng đồng tiêu dùng xanh, cho biết: “Việc ngày càng có nhiều người tiêu dùng quan tâm và ủng hộ những sản phẩm xanh, thân thiện với môi trường là một tín hiệu rất đáng mừng và cũng là xu hướng tất yếu, càng ngày chúng ta càng có nhiều cách để tiếp cận với những thông tin cũng như kiến thức liên quan đến hành vi tiêu dùng, ảnh hưởng trực tiếp đối với sức khỏe của chúng ta như thế nào, và chính vì

những điều rất đơn giản như việc ta chọn giữa hai sản phẩm, một sản phẩm xanh hơn, thân thiện hơn với môi trường và một sản phẩm có thể sản xuất công nghiệp hàng loạt, sử dụng nhiều hóa chất độc hại, thì chúng ta sẽ chọn sản phẩm nào?”.

Những dấu ấn khởi nghiệp xanh

“Góc sáng tạo” của anh Nguyễn Văn Tuyền là những chiếc xe đạp khung tre được ghép từ rất nhiều thanh tre trồng ở Thanh Hóa. Được biết, trên thế giới đã có rất nhiều loại xe đạp khung thép chắc chắn, nhưng anh muốn tạo ra những chiếc xe đạp tre độc đáo có độ bền cao không kém gì thép. Và qua hai năm mày mò nghiên cứu, anh và đồng nghiệp đã tìm ra cách xử lý tre.

Anh Tuyền chia sẻ: “Người xưa thường ngâm cây tre dưới ao, hồ. Quá trình này nhằm mục đích đẩy thành phần đường và chất béo ra, làm tre không bị mối mọt. TREVIBIKE cũng đã áp dụng công nghệ mới để đẩy được hết các thành phần đó ra mà không gây ảnh hưởng đến môi trường xung quanh trong thời gian chỉ khoảng 6 tiếng so với trước kia là phải mất mấy năm.

“Một cây tre thông thường có giá khoảng 30.000đ, khi ra thị trường mỗi một chiếc xe đạp tre bán được với giá 60 triệu đồng. Rõ ràng, nếu bán tre như là nguyên liệu thô thì giá rất rẻ, trong khi, nếu bán xe đạp tre như một sản phẩm sáng tạo giá trị tăng lên hàng trăm lần. Trên một cây tre, chúng ta có thể lấy được khoảng 15% trên thân tre để có thể làm vật liệu ban đầu. Qua quá trình xử lý carbon hóa có thể xử lý phần khung chống thấm nước, mối mọt, đồng thời, đảm bảo được độ bền của khung”, anh Tuyền cho biết.

Nhờ sự độc đáo cùng việc nắm bắt được xu hướng sống xanh nên xe đạp tre đã được đón nhận không chỉ ở trong nước mà còn ở nước ngoài. Những chiếc xe đạp đã có mặt tại Hà Lan, Pháp, Nga, Na Uy và có cả văn phòng đại diện ở Đức. Cây

tre dễ trồng, dễ chăm sóc, chống xói mòn đất mang lại thu nhập cho nông dân. Những ý tưởng sáng tạo từ cây tre cũng mang lại nhiều giá trị cho các công ty khởi nghiệp và cả màu xanh bền vững cho các cánh rừng ở Việt Nam.

Xe đạp tre trợ lực điện Trevi Spotlight.

Nguyễn Văn Tuyền cho biết: “Nếu chúng ta chỉ đơn thuần dùng cây tre vào những ứng dụng bình thường thì cây tre sẽ không phát huy được hết tác dụng, và giá trị của nó cũng sẽ không được nâng tầm lên. Tuy nhiên, nếu chúng ta biết tận dụng những thế mạnh từ cây tre Việt Nam và áp dụng công nghệ vào để tạo ra những vật liệu hoàn hảo, thì cây tre thực sự sẽ phát huy được rất nhiều giá trị lớn...”

Một sản phẩm khác đó là những chiếc xe điện chở hàng, sản phẩm của một công ty khởi nghiệp Việt Nam Select Motors, có giá chỉ bằng một nửa hoặc 1/3 so với xe máy thông thường. Chiếc xe chở được nhiều hàng hơn và đặc biệt, tiết kiệm hơn rất nhiều so với xe chạy xăng khi giảm đến 50% chi phí bảo trì và 25% chi phí nhiên liệu, toàn bộ từ khâu sản xuất, thiết kế lắp ráp đều do các kỹ sư Việt Nam chủ động và sáng tạo nên. Chiếc xe máy điện này sử dụng pin, thay vì sạc như các loại xe điện phổ biến hiện nay mất từ 3 đến 8 tiếng, thì chiếc xe điện của Select Motors xây dựng các trạm đổi pin - “cây xăng”

Với thiết kế tối ưu cho việc vận chuyển, Selex Motors hướng đến đối tượng khách hàng chính là những người làm dịch vụ chuyên chở như các shipper, tài xế xe ôm công nghệ,...

thế hệ mới và chỉ mất vài phút có thể thực hiện xong. Theo kết quả thử nghiệm 1 tháng bắt đầu từ tháng 3/2023, so với các loại xe xăng thông thường, thì chiếc xe điện này giúp làm tăng thu nhập trung bình của tài xế lên 34% so với nhóm xe xăng.

Cũng liên quan đến lĩnh vực khởi nghiệp xanh, nhóm sinh viên trường Đại học Văn Lang đã tạo ra những chiếc túi sinh học và phân bón hữu cơ thân thiện với môi trường từ thân cây chuối. Để tạo ra những chiếc túi giá thành rẻ, lại có khả năng tự phân hủy, nhóm bạn trẻ đã nghiên cứu suốt một năm và cho ra mắt sản phẩm hoàn chỉnh.

Nguyễn Ngọc Linh Anh, một thành viên trong nhóm cho biết: “Trong quá trình nghiên cứu, khó khăn nhất là địa điểm lấy nguyên liệu, cụ thể là nông trại rất xa, nên việc vận chuyển cũng như xử lý nguyên liệu để có thể đem đến phòng thí nghiệm rất khó khăn. Chúng mình chỉ nghiên cứu thủ công nên

công sức cho việc này tốn nhiều thời gian”.

Nhóm nghiên cứu cho biết, để có một chiếc túi hoàn chỉnh, cần thực hiện nhiều công đoạn, bắt đầu từ công tác ngoại nghiệp như chọn chuối, tách bẹ, đập dập, phơi khô, cắt nhỏ, sau đó, đưa thành phẩm đã phơi héo vào phòng thí nghiệm ngâm qua dung dịch NaOH trong 24 tiếng rồi rửa sạch với nước. Tiếp đến, nấu sôi, xay nhuyễn và đổ vào khuôn tạo giấy. Khi đã có sản phẩm giấy thì tiến hành phơi khô và gia công thành phẩm...

Huỳnh Anh Bảo, một thành viên khác chia sẻ: “Hiện tại thị trường và nhiều doanh nghiệp khác đã đặt hàng chúng mình làm giấy, ngoài ra, có nhiều nơi muốn cải tiến giấy của chúng mình trở thành giống như giấy thực phẩm hoặc giấy gói hoa. Đối với phân thì chúng mình sẽ làm phân vi sinh để đáp ứng cho cây cảnh cũng như nhiều loại đa dạng khác nhau”.

So với một chiếc túi nilon có thể phải mất đến

hàng trăm năm để phân hủy trong môi trường tự nhiên gây nên hiện tượng ô nhiễm nặng nề, thì những chiếc túi do nhóm nghiên cứu chỉ mất từ 4 tuần đến 2 tháng để tự phân hủy và biến thành chất hữu cơ có ích cho cây trồng.

Sản phẩm túi giấy từ chuối được sự đón nhận tích cực từ thị trường.

Tuy nhiên, để có thể thương mại hóa được sản phẩm này, nhóm bạn trẻ sẽ còn rất nhiều việc phải làm. Cụ thể, theo TS. Vũ Thị Quyền, Trưởng bộ môn Sinh học, trường đại học Văn Lang: “Đầu tiên phải có những thiết bị máy móc tương xứng, thứ hai là phải tạo ra một mô hình khép kín tại vùng nguyên liệu, thứ ba nữa là cần phải có thời gian để định hình lại kế hoạch khởi nghiệp”.

Hiện, cả hai sản phẩm là túi sách sinh học và phân bón hữu cơ đã được thử nghiệm và được người dùng đánh giá khá tốt và nhiều triển vọng. Nhóm nghiên cứu cho biết, trong thời gian tới, để có thể đưa ra thị trường, nhóm sẽ cải tiến kỹ thuật, đồng thời chuẩn bị cho ra mắt nhiều sản phẩm mới như giấy gói thực phẩm làm bằng lá chuối.

Một nhóm nghiên cứu khác lại đưa ra một hướng khởi nghiệp xanh mới như thầy trò đến từ khoa Hóa và Môi trường, trường Đại học Thủy Lợi đã sáng tạo loại khẩu trang có màng lọc được sản xuất từ rơm rạ. Đề tài “Chế tạo tấm màng Nano sinh học từ rơm rạ

ứng dụng vào sản xuất khẩu trang B-Mask” là 1 trong 6 đề tài lọt vào vòng chung kết và đạt giải Khuyến khích của cuộc thi “Sáng tạo trẻ Bách khoa 2020”. Tại cuộc thi, sản phẩm được Ban Giám khảo đánh giá là có ý tưởng tốt, thực thời.

Quan điểm của các nhà quản lý

TS. Phạm Thị Hồng Phương, Trưởng làng công nghệ sinh thái Ecotech (Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia) cho biết: “Với vai trò là những nhà nghiên cứu khoa học, chúng tôi sẽ chuyển những sản phẩm, những ý tưởng của các bạn qua các nghiên cứu khoa học để chuyển thành sản phẩm có giá trị thực tế và các sản phẩm có giá trị thực tế này chắc chắn sẽ được tiếp nhận bởi thị trường”.

Khởi nghiệp xanh có thể tạo ra việc làm mới và cung cấp cơ hội cho những người muốn đóng góp vào việc bảo vệ môi trường. Các công ty khởi nghiệp xanh thường tập trung vào các lĩnh vực như năng lượng tái tạo, quản lý chất thải, nông nghiệp bền vững và xử lý nước... Tạo ra việc làm trong những ngành này không chỉ giúp giảm tỉ lệ thất nghiệp mà còn tăng thu nhập và đảm bảo sự phát triển kinh tế của một địa phương.

Theo thống kê của Nelsen, một công ty nghiên cứu thị trường và quảng bá toàn cầu về người tiêu dùng Việt Nam, chỉ ra 80% người tiêu dùng sẵn sàng chi trả nhiều hơn cho các sản phẩm có cam kết xanh và sạch sản xuất từ những nguyên liệu thân thiện với môi trường. Điều đặc biệt thú vị là khởi nghiệp xanh không chỉ mang lại lợi ích cho môi trường, mà còn có thể tạo ra những cơ hội kinh doanh mới và mang lại lợi nhuận bền vững thông qua việc tận dụng các công nghệ, phát triển các sản phẩm và dịch vụ thân thiện với môi trường, các doanh nghiệp khởi nghiệp xanh có thể đóng góp vào việc giảm thiểu quá trình gây ô nhiễm môi trường./.

Minh Phương
(tổng hợp)

10 NĂM TĂNG TRƯỞNG CỦA HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP ẤN ĐỘ

Sự chuyển đổi quan trọng nhất xảy ra với Ấn Độ trong thập kỷ qua có lẽ là sự phát triển mạnh mẽ của một hệ sinh thái khởi nghiệp năng động, thúc đẩy sự đổi mới trên nhiều lĩnh vực. Với hơn 1,28 vạn công ty khởi nghiệp vào tháng 4 năm 2024, so với chỉ 450 công ty vào năm 2016, Ấn Độ tự hào là hệ sinh thái khởi nghiệp lớn thứ ba thế giới sau Hoa Kỳ và Vương quốc Anh.

Nhờ những nỗ lực đẩy mạnh phát triển hệ sinh thái số cùng các chính sách hỗ trợ của chính phủ, hệ sinh thái khởi nghiệp ở Ấn Độ dự kiến sẽ đạt mức tăng trưởng qua từng năm 12-15% trong những năm tới, đóng góp đáng kể vào GDP của đất nước.

Tổng quan hệ sinh thái khởi nghiệp Ấn Độ

Ấn Độ hiện có hệ sinh thái khởi nghiệp lớn thứ ba trên toàn cầu, với khoảng 60.000 startup đóng góp lớn cho nền kinh tế quốc gia này. Theo báo cáo, các startup Ấn Độ đã huy động được 42 tỷ USD vào năm 2021, tăng từ 11,5 tỷ USD của năm 2020.

Bên cạnh đó, năm 2021, Ấn Độ đã cấp 28.000 bằng sáng chế so với 4.000 bằng sáng chế trong tài khóa 2013 - 2014, trong khi có tới 250.000 nhãn hiệu được đăng ký vào tài khóa 2020 - 2021 so với 70.000 trong tài khóa 2013 - 2014. Ngoài ra, thứ hạng về Chỉ số đổi mới sáng tạo toàn cầu của Ấn Độ cũng đã

tăng từ 81 lên 46.

WIPO đánh giá Ấn Độ là một trong những nước đổi mới sáng tạo hàng đầu giai đoạn 2019-2020 ở khu vực Trung và Nam Á. Tổ chức này đánh giá Ấn Độ cao nhất ở Mức độ hoàn thiện của thị trường và thấp nhất là Cơ sở hạ tầng.

Hệ sinh thái khởi nghiệp ở Ấn Độ đang ngày càng phát triển mạnh mẽ nhờ tinh thần khởi nghiệp ngày càng tăng của thế hệ trẻ, đặc biệt là Thế hệ Y và Z. Nước này đang nhanh chóng tiến tới thế kỷ của những công ty kỳ lân và đó là dấu hiệu của một Ấn Độ tự cường. Hiện tại, Ấn Độ là quê hương của hơn 110 kỳ lân, hơn 5.000 nhà đầu tư thiên thần, hơn 1.400 quỹ đầu tư mạo hiểm và hơn 1.100 công ty cổ phần tư nhân. Có hơn 1.200 vườn ươm và chương trình tăng tốc tham gia đào tạo và hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo thông qua tổ chức các hội thảo và chương trình cố vấn, đồng thời, giúp các doanh nghiệp xác định các nhà đầu tư, đối tác và khách hàng mới.

Ngoài ra, hệ sinh thái khởi nghiệp nước này cũng chứng kiến sự tăng trưởng vốn đầu tư mạo hiểm trong thập kỷ qua, với sự tham gia của một số nhà đầu tư trong nước và quốc tế.

Tuy nhiên, trong năm 2023, giới đầu tư ô ạt rút vốn khỏi thị trường với số tiền tăng gần 1,7 lần lên 6,6 tỷ USD, nhằm mục đích cung cấp thanh khoản cho nhà đầu tư đối tác hữu hạn (LP) trong môi trường lãi suất cao. Các quỹ đầu tư chéo chiếm gần

65% tổng số tiền thoát ra. Đặc biệt, doanh số bán trên thị trường đại chúng chiếm ưu thế trong bối cảnh các nhà đầu tư rút vốn, bao gồm gần 55% tổng giá trị trường thành (Exit Value).

Nhân khẩu học phát triển hơn

Theo ước tính của ngành, số lượng các công ty khởi nghiệp đã tăng tại hơn 670 trong tổng số 806 quận ở Ấn Độ. Các thành phố lớn như Bengaluru, Hyderabad, Chennai và Pune với số lượng lớn sinh viên tốt nghiệp chuyên ngành công nghệ đã trở thành trung tâm tập trung các tài năng, và là điểm đến yêu thích của các quỹ đầu tư mạo hiểm và gã khổng lồ công nghệ. Tuy nhiên, khoảng một nửa là các thành phố cấp 2 và cấp 3, nơi đa số thanh niên xuất phát từ các gia đình nghèo và bình thường tham gia sáng lập và phát triển các startup.

Các yếu tố bao gồm sự phát triển về cơ sở hạ tầng, nguồn nhân tài sẵn có và chi phí sinh hoạt thấp hơn đang khiến những điểm đến này trở nên hấp dẫn đối với các doanh nghiệp thời đại mới.

Lực lượng lao động có chuyên môn đóng vai trò thúc đẩy động cơ kinh tế

Với 66% dân số Ấn Độ dưới 35 tuổi và số lượng đáng kể trong số đó là sinh viên tốt nghiệp ngành toán học (STEM), các công ty khởi nghiệp Ấn Độ đang có lợi thế lớn hơn so với các công ty cùng ngành trên toàn cầu.

Lực lượng lao động trẻ giữ một vai trò quan trọng và mang lại tiềm năng to lớn để thúc đẩy nền kinh tế, điều mà các nhà kinh tế học thường gọi là “lợi tức dân số”. Nhóm này không chỉ trẻ mà còn rất năng động. Họ lớn lên trong nền kinh tế thị trường với khả năng tiếp cận internet và khao khát cạnh tranh trên trường quốc tế. 2/3 dân số Ấn Độ có thể truy cập internet trên điện thoại thông minh nhờ các gói dữ liệu giá rẻ. “Thế hệ trẻ Ấn Độ là nguồn lao động và người tiêu dùng lớn nhất trong nền kinh tế tri thức và mạng lưới hàng hóa”, nhà kinh tế học Ấn Độ Shruti

Rajagopalan nhận định.

Trong thập kỷ qua, những doanh nhân trẻ này đã đóng vai trò là chất xúc tác cho tăng trưởng kinh tế của đất nước, thúc đẩy tham vọng trở thành nền kinh tế lớn thứ ba thế giới của Ấn Độ trong 3-5 năm tới. Hiện tại, 1,25 vạn công ty khởi nghiệp ở Ấn Độ đã tạo ra hơn 1,3 triệu việc làm, giảm bớt mối lo ngại về tình trạng chảy máu chất xám và chuyển hướng nhân tài của đất nước sang hoạt động trong các lĩnh vực đa dạng trong nước.

Các sáng kiến của chính phủ nhằm thúc đẩy đổi mới sáng tạo

Ấn Độ nhiều năm qua vẫn coi khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo là chìa khóa cho tăng trưởng và thịnh vượng. Nhận thức được vai trò then chốt của các công ty khởi nghiệp trong việc thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và tạo việc làm, chính phủ Ấn Độ đã xây dựng nhiều kế hoạch và một số sáng kiến nhằm thúc đẩy văn hoá đổi mới và tinh thần khởi nghiệp trên khắp đất nước, có thể kể đến các chương trình như “Startup India, Standup India” và “Make in India” nhằm đảm bảo sự hỗ trợ cho của các nhà đổi mới sáng tạo trẻ;

Sáng kiến Atal Innovation Mission cung cấp cho các công ty đang phát triển những nguồn lực quan trọng bao gồm những khoản tài trợ, cố vấn, lợi ích về thuế và hỗ trợ pháp lý. Các dự án như SAMRIDH và Chunnauti hỗ trợ các công ty khởi nghiệp sáng tạo giải quyết các thách thức xã hội, trong khi Digital India Bhashini hướng tới tăng cường khả năng tiếp cận kỹ thuật số bằng các ngôn ngữ Ấn Độ. Các chương trình như SIP-EIT, MGS và CGTMSE cung cấp các phương tiện cho vay và tín dụng đa dạng, trao quyền cho các MSME và các công ty khởi nghiệp trong mọi lĩnh vực.

Bên cạnh đó, Chính phủ Ấn Độ cũng đưa ra một số sáng kiến đáng chú ý khác nhằm khuyến khích khởi nghiệp bao gồm Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp (FFS)

trị giá 1,4 tỷ USD, Xếp hạng khởi nghiệp của các bang, Giải thưởng Khởi nghiệp quốc gia, Hội đồng tư vấn khởi nghiệp quốc gia, Chương trình quỹ hạt giống khởi nghiệp Ấn Độ trị giá 115 triệu USD (SISFS), Nền tảng kết nối 1-1 quốc gia dành cho người khởi nghiệp và cố vấn thông tin MAARG, Chương trình Kết nối nhà đầu tư khởi nghiệp Ấn Độ, Cơ quan đăng ký hệ sinh thái khởi nghiệp Bharat, cùng nhiều tổ chức khác. Những sáng kiến này của Chính phủ đã góp phần thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp Ấn Độ, dẫn đến tăng trưởng kinh tế và tạo việc làm đáng kể.

Các nhà sáng lập startup được khuyến khích không nên "chỉ giới hạn giấc mơ ở trong nước, mà hãy đưa giấc mơ ra toàn cầu". Theo Thủ tướng Modi, tinh thần kinh doanh và đổi mới đã được đưa ra khỏi mạng lưới quan liêu và các startup đang thay đổi quy tắc của cuộc chơi đồng thời cũng sẽ là "xương sống" của Ấn Độ mới.

Xây dựng kỳ nguyên khởi nghiệp AI

Trong bối cảnh "bùng nổ" của Trí tuệ nhân tạo (AI), đặc biệt là trong bối cảnh hội nhập quốc tế cùng sự phát triển mạnh mẽ của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, chính phủ Ấn Độ đã bắt tay thực hiện sáng kiến "Sứ mệnh AI của Ấn Độ" nhằm hỗ trợ phát triển hệ sinh thái AI ở Ấn Độ, với 267 triệu USD dành cho các công ty khởi nghiệp trong lĩnh vực AI.

Cụ thể, "Sứ mệnh AI của Ấn Độ" sẽ cung cấp tài chính cho các công ty khởi nghiệp AI deep-tech cũng như tìm cách phát triển cơ sở dữ liệu nguồn mở có thể được sử dụng để đào tạo các mô hình AI và các ứng dụng khác. Bên cạnh đó, sứ mệnh AI cũng sẽ cung cấp một khuôn khổ để phát triển các đơn vị xử lý đồ họa (GPU) theo quan hệ đối tác công-tư cũng như các mô hình ngôn ngữ miền chuyên biệt lớn, đa dạng, hỗ trợ các nền tảng AI tổng hợp.

AI đóng vai trò then chốt trong các chương trình số hóa của chính phủ, tập trung vào tăng trưởng

toàn diện trên các lĩnh vực như chăm sóc sức khỏe, nông nghiệp, giáo dục và thành phố thông minh. Sự hợp tác giữa Ấn Độ và Đức tập trung vào các công ty khởi nghiệp AI cũng như nghiên cứu AI và ứng dụng của AI trong lĩnh vực bền vững và chăm sóc sức khỏe là một bước đột phá trong lĩnh vực này.

Ngoài ra, Ấn Độ cũng đang hợp tác toàn cầu về AI có đạo đức, nhấn mạnh tầm quan trọng của sự công bằng, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong phát triển AI. Các công ty công nghệ toàn cầu như Google, Microsoft, Meta và NVIDIA đã hợp tác với các đối tác trong hệ sinh thái Ấn Độ để phát triển các giải pháp dựa trên AI tốt nhất nhằm giải quyết các nhu cầu mới nổi của đất nước.

Có thể thấy hệ sinh thái khởi nghiệp Ấn Độ đang sẵn sàng hướng tới tương lai rất hứa hẹn khi các công ty khởi nghiệp nước này được trao quyền với các kỹ năng công nghệ phù hợp, nguồn vốn và cơ sở hạ tầng cần thiết nhằm thúc đẩy doanh nghiệp tiến về phía trước. Với tầm nhìn rõ ràng và các chính sách hỗ trợ kịp thời từ chính phủ, Ấn Độ hoàn toàn có khả năng nâng cao vị thế của đất nước như một quốc gia dẫn đầu toàn cầu về đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp./.

Khánh Linh

(Theo Inc42.com)

KINH NGHIỆM TỔ CHỨC DỊCH VỤ ĐỔI ẮC QUY SÁNG TẠO CỦA NIO - CÔNG TY XE ĐIỆN TRUNG QUỐC

Phạm vi hoạt động là một trong những mối quan tâm hàng đầu của bất kỳ người tiêu dùng nào đang có ý định xuống tiền mua một chiếc xe điện. Ví dụ: nếu muốn lái chiếc Tesla Model 3 từ Paris đến lâu đài Mont Saint-Michel nổi tiếng, cách đó khoảng 360 km (220 dặm), một người sẽ cần phải lên kế hoạch thật cẩn thận cho lộ trình của mình và dừng lại ở một trong các trạm Siêu sạc (Supercharger) của Tesla gần Paris trước khi đi về phía đông, vì đơn giản là sẽ không còn trạm Supercharger nào khác trên đường.

Mặc dù doanh số bán xe điện giảm trên toàn thế giới (trừ Trung Quốc), tăng cường sử dụng xe điện vẫn là một trong những phương án quan trọng nhất trong tiến trình chuyển đổi năng lượng để chống lại

sự nóng lên toàn cầu. Vậy, các công ty xe điện làm thế nào để giải quyết nỗi lo ngại của người tiêu dùng về phạm vi di chuyển của chiếc xe để mang lại trải nghiệm du lịch tốt hơn cũng như bán được nhiều nhiên liệu hơn?

Một giải pháp là cải tiến công nghệ ắc quy, bao gồm ắc quy sạc nhanh hơn và ắc quy có phạm vi lái xe dài hơn. Tính đến năm 2023, ắc quy tầm xa có thể di chuyển 350 dặm trong một lần sạc, còn công nghệ sạc nhanh có thể tăng thêm hơn 100 dặm cho ắc quy trong vòng 15 phút sạc. Tuy nhiên, nỗ lực cải tiến công nghệ ắc quy vừa tốn kém vừa chậm chạp.

Gần đây, công ty xe điện Nio của Trung Quốc đã tìm cách giải quyết bài toán này bằng một giải pháp

thay thế thú vị: đổi ắc quy. Đây là lời giải của họ.

Cách Nio thực hiện việc hoán đổi ắc quy

Năm 2014, một doanh nhân kỳ cựu trong ngành ô tô tên là William Li đã thành lập Nio với vai trò là một thương hiệu nội địa Trung Quốc để đối chọi với Tesla ở phân khúc xe ô tô thể thao cao cấp. Không lâu sau đó, Tesla đã mở một trạm đổi ắc quy thí điểm tại Harris Ranch ở California, bắt đầu khám phá lĩnh vực đổi ắc quy. Nhưng địa điểm này nhận được rất ít hoặc không có nhu cầu đổi ắc quy, buộc Tesla phải đóng cửa nó sau chưa đầy một năm.

Không giống như Tesla, Nio không từ bỏ việc đổi ắc quy. Trong 8 năm tiếp theo, họ đã thử nghiệm và mở rộng phương pháp trao đổi ắc quy trên khắp Trung Quốc và châu Âu. Đến tháng 11 năm 2023, Nio sở hữu và vận hành hơn 2.300 trạm đổi ắc quy trên toàn cầu, trong đó, có 30 trạm ở châu Âu.

Tập trung vào dịch vụ

Đổi ắc quy không phải là khái niệm mới. Công ty công nghệ sạch Better Place của Israel đã phát triển lĩnh vực này vào đầu năm 2007. Đến năm 2015, Tesla đã chứng minh được khả năng thay ắc quy trong vòng hai phút.

Phương pháp của Nio có điểm khác là công ty đầu tư vào việc tạo ra trải nghiệm liền mạch, khiến hoạt động này trở nên hấp dẫn với khách hàng. Khi chiếc xe được lái vào trạm tự động, trạm sẽ kết nối trực tiếp với chiếc xe, lái và đỗ xe vào bệ, rồi khiến cho bình ắc quy cạn kiệt rơi ra khỏi gầm xe và thay thế nó bằng bình ắc quy đã được sạc đầy trong khi trừ tiền trong tài khoản của người dùng, tất cả những thao tác này được thực hiện trong vòng ba phút. Người lái thậm chí không cần điều khiển hay bước ra khỏi xe.

Xây dựng mô hình thuê bao ắc quy

Kể từ khi ra mắt chiếc SUV thương mại đầu tiên có tên Nio ES8, Nio đã tạo sự khác biệt với các nhà sản xuất xe điện khác bằng cách cung cấp mô hình

thuê bao ắc quy. (Nhà sản xuất xe ô tô Pháp Renault từng áp dụng dịch vụ cho thuê ắc quy cho chiếc xe điện nhãn hiệu Zoe. Đây là bằng chứng rõ ràng cho thấy người tiêu dùng sẵn sàng đón nhận những mô hình như vậy để giảm khoản thanh toán trả trước và việc cho thuê sẽ góp phần làm cho người tiêu dùng muốn mua xe hơn)

Đối với chủ sở hữu xe Nio, họ có thể chọn các cấp dịch vụ thuê bao khác nhau cũng như thuê ắc quy dựa trên mức sử dụng dự kiến của họ. Mô hình ắc quy như một dịch vụ (BaaS) này mang lại nhiều lợi ích cho người tiêu dùng. Thứ nhất, người dùng Nio sẽ được giảm thiểu rủi ro sở hữu ắc quy không đầy và giá mua lần đầu sẽ thấp hơn, bởi bộ ắc quy chiếm tới gần 1/3 chi phí sở hữu một chiếc xe điện. Thứ hai, chất lượng ắc quy được bảo đảm vì ắc quy được hãng kiểm tra và bảo trì thường xuyên. Thứ ba, người dùng khi mua gói thuê bao ắc quy của Nio sẽ được nâng cấp lên thế hệ công nghệ mới nhất mà không cần phải lo lắng về những rắc rối khi hết tuổi thọ ắc quy.

Sự đổi mới sáng tạo của mô hình kinh doanh này không chỉ thúc đẩy việc áp dụng công nghệ mới mà còn giúp giải quyết một số điểm tắc nghẽn chính của ngành công nghiệp mới này. Trong khi các công ty phương Tây thường tập trung chủ yếu vào đổi mới công nghệ, thì các công ty xe điện Trung Quốc, trong đó có Nio, đặt nhu cầu của người tiêu dùng làm trọng tâm trong chiến lược của họ, nhằm tạo ra lợi thế cạnh tranh ở các cuộc cạnh tranh khốc liệt trong nước. Bài học này sẽ rất hữu ích cho các công ty lớn khám phá những hướng chiến lược mới.

Chọn mạng lưới cơ sở hạ tầng phù hợp

Để thiết lập mạng lưới trạm trao đổi ắc quy, Nio đã tìm hiểu nhu cầu của người dùng và đề ra một câu hỏi quan trọng: “Các trường hợp sử dụng dịch vụ trao đổi ắc quy cấp thiết nhất là gì”? Từ đó, họ phát hiện ra rằng người dùng muốn đổi ắc quy khi phải lái

xe hàng tiếng đồng hồ làm tăng thêm lo lắng về phạm vi di chuyển, hoặc khi việc sạc ắc quy trong thời gian dài là không khả thi. Do đó, công ty đã xây dựng các trạm sạc trên đường cao tốc lớn và các khu đô thị đông dân cư.

Năm 2023, Trung Quốc báo cáo thị phần xe điện chiếm 26% trong tổng doanh số bán ô tô của cả nước. Tuy vậy, nhu cầu sạc khối lượng lớn xe điện như vậy hầu như lại không được đáp ứng: một tòa nhà dân cư cao 30 đến 50 tầng ở các thành phố lớn của Trung Quốc có thể chỉ có một vài trạm sạc. Tình hình còn tồi tệ hơn đối với những người lái xe nhỏ lẻ kinh doanh dịch vụ taxi hoặc dịch vụ đi chung xe. Ắc quy xe điện thường được sạc từ 4 đến 6 tiếng. Các công ty taxi có đủ khả năng tài chính để luân chuyển đội xe của mình, nhưng còn những tài xế độc lập sẽ phải ngừng xe và mất thời gian sạc từ một tiếng trở lên trong cả ngày. Trao đổi ắc quy có thể giảm đáng kể thời gian này và tránh mất doanh thu do phải chờ đợi. Ngoài ra, giá thành cũng tương đương với việc sạc tại trạm siêu sạc hoặc trạm sạc công cộng. Vì vậy, trạm trao đổi ở khu đô thị đông dân cư được đánh giá rất cao.

Ngoài khu vực đô thị, Nio còn xây dựng các trạm dọc theo các tuyến đường cao tốc đông đúc nhất ở Trung Quốc, chẳng hạn như đường cao tốc G2 nối giữa Bắc Kinh và Thượng Hải. Dự án đã làm tăng gần gấp đôi tổng số trạm đổi ắc quy của công ty lên

hơn 1.300 trạm trên 31 tỉnh ở Trung Quốc. Chiến lược tập trung vào các lĩnh vực và khu vực có mức sử dụng cao này đã mang lại kết quả xứng đáng về khía cạnh mức độ sử dụng của người dùng. Nio đạt hơn 15 triệu giao dịch đổi ắc quy vào tháng 12 năm 2022, với trung bình khoảng 40.000 giao dịch đổi ắc quy hàng ngày.

Nio không phải là công ty duy nhất áp dụng chiến lược mở rộng này. Tại Đài Loan, công ty xe điện Gogoro đã xây dựng mạng lưới 2.000 trạm GoStation xử lý 265.000 lượt đổi ắc quy hàng ngày tại các thành phố lớn vào năm 2021. Đến năm 2022, họ đã mở rộng ra 3 thành phố ở Trung Quốc đại lục, với 250 trạm đổi.

Ngoài sản phẩm, các công ty xe điện ở Mỹ và châu Âu cũng có thể phát triển cơ sở hạ tầng hỗ trợ. Kiểm tra dữ liệu bán ô tô ở các nước cho thấy các nước đầu tư vào cơ sở hạ tầng sạc điện, chẳng hạn như Hà Lan, Na Uy và Trung Quốc, có thị phần xe điện tiếp tục tăng, trong khi, doanh số bán xe điện đi ngang ở các nước khác. Liên minh châu Âu đã đặt mục tiêu quyết liệt cho tiến trình chuyển đổi sang xe điện tới năm 2035. Việc thực hiện thành công mục tiêu này sẽ phụ thuộc một phần vào cơ sở hạ tầng hỗ trợ ở các quốc gia thành viên.

Hợp tác với ngành năng lượng

Sạc xe điện làm tăng thêm áp lực cho việc sản xuất, phân phối và lưu trữ điện. Để ngăn ngừa các nguy cơ tiềm ẩn, Nio đã hợp tác với các nhà sản xuất điện và vận hành lưới điện ở Trung Quốc, bao gồm Công ty TNHH Tập đoàn Năng lượng tỉnh An Huy và Lưới điện miền Nam Trung Quốc.

Bên cạnh tối ưu hóa vị trí của các trạm sạc Nio, những sự hợp tác này còn nhằm mục đích cải thiện các giải pháp thông minh để sạc ắc quy vào thời gian thấp điểm, lưu trữ điện và cung cấp ngược lại cho lưới điện trong thời gian cao điểm, tất cả đều không cần sự can thiệp của con người.

Những thách thức Nio cần phải vượt qua

Dù đạt được mức độ mở rộng ấn tượng cho đến nay, nhưng vẫn còn quá sớm để khẳng định sự thành công của Nio trong lĩnh vực đổi ắc quy. Better Place - công ty phá sản vào năm 2013, và Tesla là những ví dụ sinh động thách thức khả năng tồn tại của mô hình đổi ắc quy.

Mặc dù trao đổi ắc quy giúp việc nâng cấp thuận tiện hơn và ít tốn kém hơn, nhưng nó có thể làm tăng các chi phí khác. Ví dụ, khi công nghệ mới có bước đột phá, Nio cần phải giữ bản kiểm kê của nhiều thế hệ ắc quy. Ngoài ra, các công ty xe điện tốt hơn nên giữ thiết kế của nhiều thế hệ ắc quy tương thích với khung gầm của xe. Cho đến nay, Gogoro vẫn cố gắng duy trì thiết kế vỏ ắc quy nhất quán trong khi nâng cấp các bộ phận bên trong. Trước mắt, Nio có thể an toàn trên mặt trận này. Ngoài ra, việc sạc ắc quy đã cạn kiệt và quản lý nhu cầu theo thời gian thực có thể tốn kém. Một trạm sạc nên có bao nhiêu bộ ắc quy đã được sạc đầy để đáp ứng nhu cầu cao điểm? Mặc dù hệ thống kỹ thuật số của Nio có thể hiển thị tình trạng sẵn có của ắc quy trong kho, nhưng vẫn còn nhiều việc phải làm để hỗ trợ hậu cần theo thời gian thực.

Một vấn đề khác là sẽ không thể đạt lợi nhuận cao từ chi phí vốn và chi phí vận hành cho việc đổi ắc quy nếu không có tiêu chuẩn chung của ngành cho thiết kế ắc quy. Giống các trạm xăng, lý tưởng nhất là các trạm đổi ắc quy có thể phục vụ nhiều nhãn hiệu và phương tiện. Tuy nhiên, thiết lập tiêu chuẩn này không hề dễ dàng vì công nghệ ắc quy độc quyền đang là chiến trường của các nhà sản xuất xe điện và các công nghệ luôn được cập nhật liên tục. Nio đã đạt được một số tiến bộ nhờ đạt được thỏa thuận với các nhà sản xuất đồng nghiệp như Chang'an Automobile, Geely, JAC và Chery Automobile. Công ty cũng đã thiết lập quan hệ đối tác chiến lược với nhà sản xuất ắc quy CATL.

Cuối cùng, hợp tác với các trạm xăng có thể gặp nhiều thách thức do xung đột lợi ích giữa các bên (nhưng vẫn rẻ hơn so với việc xây dựng các trạm đổi ắc quy riêng dọc theo đường cao tốc). Xe điện tăng lên đã thôi thúc nhiều trạm xăng lắp đặt bộ sạc EV cấp 3. Logic này có vẻ tự nhiên. Thời gian sạc 60 phút thậm chí còn tốt cho trạm xăng hơn thời gian đổ xăng 10 phút, do tài xế sẽ chi nhiều tiền hơn để mua đồ uống và đồ ăn nhẹ. Tuy vậy, đổi ắc quy mà không cần tài xế ra khỏi xe có thể gây tác động ngược lại.

Tuy nhiên, năm 2021, Shell đã công bố hợp tác chiến lược với Nio để cải tiến công nghệ đổi ắc quy, cung cấp Giải pháp Shell Recharge cho người dùng Nio ở châu Âu và cùng hợp tác trên các vùng thí điểm đồng thương hiệu để trao đổi ắc quy. Vì vậy, những công ty truyền thống sẽ cần phải tìm điểm cân bằng tối ưu giữa việc thu hút người dùng của các công ty xe điện với việc tối đa hóa lợi nhuận của chính họ trong quá trình chuyển đổi sang năng lượng tái tạo.

Bất chấp những trở ngại này, cho đến nay, thành công ban đầu của Nio trong lĩnh vực đổi ắc quy đã tạo thêm nhiều lợi thế cho mô hình kinh doanh thống trị của hầu hết các thương hiệu xe điện, cụ thể là sở hữu ắc quy và siêu sạc. Trao đổi ắc quy đã trực tiếp giải quyết mối lo ngại về phạm vi và cho phép công ty giành được phân khúc người ủng hộ họ, mà không làm tăng chi phí liên quan đến nâng cấp công nghệ và hoạt động cung-cầu. Ngày 17 tháng 12 năm 2023, Giám đốc điều hành của Nio, William Li, đã hoàn thành đợt lái thử loại ắc quy dung lượng lớn mới nhất của họ: bộ ắc quy trạng thái bán rắn 150 kWh, có phạm vi hoạt động 1.055km, tương đương 655 dặm. Bộ ắc quy siêu dung lượng này có thể sẽ cần thời gian sạc lâu hơn. Do vậy, có lẽ Nio sẽ cần tiếp tục chứng minh hiệu quả của đổi ắc quy./.

Phuong Anh

(Theo Harvard business review, 28/5/2024)